

Debaty Café Evropa v roce 2022

Zpráva o 22 debatách

V roce 2022 se týmu Café Evropa, složenému z pracovníků a pracovníc Zastoupení Evropské komise v ČR, Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, Kanceláře Evropského parlamentu v ČR a dalších partnerských institucí, podařilo úspěšně uspořádat celkem 22 debat z cyklu Café Evropa a připravit 3 debaty pro leden 2023. Kvůli zkušenostem s pandemií koronaviru a ve snaze zpřístupnit tyto debaty co nejširšímu publiku se 16 debat konalo online a zbylých 6 osobně v Praze a dalších regionech Česka.

Online debaty Café Evropa se konaly ve formátu živého streamování debat z facebookové stránky Café Evropa, Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, Zastoupení Evropské komise v České republice a našich partnerů. Mediálním partnerem vysílání debat byl Deník.cz, díky čemuž se všechny debaty vysílaly také na různých regionálních stránkách Deníku. Byli jsme tak schopni částečně nahradit osobní debaty v regionech. Vystupující hosté se spolu s moderátorem připojili do konferenčního hovoru a ten se poté živě vysílal na Facebook, kde debatu mohlo v reálném čase sledovat publikum. Ke sledování na Facebooku nebyla nutná registrace do této sociální sítě, tudíž byl stream dostupný pro všechny zainteresované diváky online. Divákům byla i v online prostoru dána možnost se do debaty zapojit, a to ve formě komentářů u živého videa nebo zasíláním dotazů před debatou na email debaty@cafe-evropa.cz. Komentáře byly sbírány organizátory debaty a posílány moderátorovi, který je poté pokládal hostům debaty. Debaty uspořádané živě v regionech, kromě nového formátu Hospoda Evropa, byly vysílány naživo také, čímž jsme umožnili připojení nejen diváků na místě, ale i online.

Online debaty měly v tomto formátu v průměru 5440 zhlédnutí. Zpětně jsou všechny online debaty dostupné ke zhlédnutí v sekci „video“ na facebookových stránkách Café Evropa, Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, Zastoupení Evropské komise v České republice a partnerů, kteří debatu vysílali společně s námi. Debaty Café Evropa byly propagovány na Facebooku a také e-mailovou formou, přes kterou byly rozesílány e-mailové pozvánky široké databázi kontaktů. V e-mailových pozvánkách byl uveden odkaz na Facebookovou stránku Café Evropa, na které byl stream v plánovanou dobu spuštěn. Díky crosspostingu na Facebookové stránky partnerů, zejména na několik stránek regionálních edicí Deníku u každé debaty i některých hostů debaty, bylo možné dostat živé vysílání debaty mezi větší publikum, jelikož simultánně běželo na několika stránkách najednou.

Pro každou debatu bylo zvoleno aktuální a pro veřejnost zajímavé téma a byli pozváni relevantní hosté, většinou v počtu 3 až 4 hosté a moderátor/ka. Na panelech debat

Café Evropa vystoupilo v roce 2022 celkem 62 hostů z celé řady oborů a institucí a z toho bylo více než 48 % žen. Z online debat je k dispozici také podcast Debaty Café Evropa na většině oblíbených podcastových platformách. V roce 2022 si podcasty Café Evropa na různých platformách pustilo více než 2500 posluchačů, což představuje 30% nárůst oproti roku 2021. Kromě toho byly po každé z debat na stránkách Deníku uveřejněny články o debatě na dané téma – tyto články jsou pro čtenáře stále k dispozici.

Témata debat reagovala od začátku roku na aktuální dění ohledně ruské agrese vůči Ukrajině a různých aspektů s tím spojených – jako rostoucí ceny energií, vývoj v evropské snaze o zelenou a digitální tranzici, boj proti šířícím se dezinformacím, české předsednictví v Radě EU a další klíčová témata české a evropské společnosti. Debaty z cyklu Café Evropa velice dobře splnily svůj účel, informovaly široké publikum o důležitých tématech a daly lidem možnost se osobně, i v online prostoru zapojit do diskuzí o Evropské unii a naší roli v Evropě. Kromě toho jsme v roce 2022 představili zcela nový formát debat Hospoda Evropa. Střetnutí jsou pořádána neformálním způsobem v hospodách či kavárnách, během kterých si odborníci na evropské záležitosti povídají s místními občany a řeší s nimi aktuální problémy, které se v Evropské unii a potažmo v celé Evropě objevují. Už v lednu 2023 se diváci můžou těšit na zbývající tři debaty z tohoto cyklu – dvě online debaty věnující se vztahům EU a Číny a také zhodnocení českého působení v čele Rady EU, dále pak osobní setkání během v rámci Hospody Evropy v Mrači.

Velice děkujeme za Vaši podporu a těšíme se na další spolupráci, především pak na debatách Café Evropa v roce 2023.

Kristína Chlebáková a Ondřej Pešek
Tým Café Evropa

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

EUROPEUM
INSTITUT PRO EVROPSKOU POLITIKU
INSTITUTE FOR EUROPEAN POLICY

Café Evropa online: Polsko versus EU – kam kráčí polská vláda?

1.2.2022, online

V posledních letech se vztahy mezi Polskem a Evropskou unií značně zkomplikovaly, a to především kvůli krokům polské vlády, které podle některých evropských představitelů podkopávají společné celoevropské hodnoty. Jedním z nejproblematičtějších z nich je soudní reforma, která podle Soudního dvora EU limituje nezávislost polské justice. V návaznosti na to pak polský Ústavní soud zpochybnil nadřazenost unijního práva nad tím polským, ke které se přitom Polsko zavázalo při svém vstupu do Unie v roce 2004. Kontroverze způsobily také kroky týkající se omezování svobody médií a také v oblasti sociálních témat, jako například téměř úplný zákaz potratů nebo kritika od předsedy vládnoucí strany Jarosława Kaczyńského směrem k LGBTIQ+ osobám. Negativní postoje k LGBTIQ+ osobám vyústily také ve vznik tzv. „zón bez LGBT“, které vytvořily některé polské obce. Tyto kroky jsou Evropskou unií považovány za ohrožení základních lidských práv a demokratických hodnot a porušení základů právního státu. Polsko naopak považuje kritiku EU a na ní navázané kroky za narušení národní svrchovanosti.

Jaké kroky EU činí ve vztahu k Polsku a měla by zakročit tvrdším způsobem? Nebyl by takový zákrok přílišným zásahem do národních pravomocí? Jaké nástroje může EU proti Polsku použít a jakou roli v dané situaci hraje polský národní plán obnovy? Čeho vlastně chce polská vláda dosáhnout? Ovlivňuje nějakým způsobem spor o právní stát mezi EU a Polskem současná situace na polsko-běloruské hranici, ve které má naopak Polsko v Evropské unii silnou oporu? Odrazí se spor mezi Polskem a Evropskou unií na česko-polských vztazích, které jsou v současnosti napjaté především kvůli dění ohledně dolu Turów? Jak reálný je Polexit – vystoupení Polska z EU?

Pozvání přijali:

Petr Janyška, nezávislý publicista, odborník na Polsko, bývalý diplomat

Jiří Pospíšil, poslanec Evropského parlamentu, TOP 09 a Starostové, EPP

Barbara Zmušková, editorka, Euractiv.sk

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Bezpečnostní situace na východě Evropy – jak moc jsme v ohrožení?

3.2.2022, online

Začátek roku 2022 se nese ve znamení pokračujícího napětí na východě Evropy a také nové bezpečnostní krize v Kazachstánu. Vztahy mezi EU a Ruskem jsou dlouhodobě napjaté kvůli anexi Krymu, podpoře separatistických skupin na východní Ukrajině a v současné době kvůli zvýšené vojenské aktivitě a přesunu vojenské techniky k hranicím s Ukrajinou. Washington varuje před agresí ze strany Ruska, ukrajinský prezident Zelenskyj hovoří o chystaném státním převratu a Kreml vše popírá a tvrdí, že ho ohrožují provokace ze strany Kyjeva a NATO. Mezitím se situace vyostřila také v Kazachstánu, kde v reakci na rozsáhlé demonstrace požádal tamní prezident Tokajev o pomoc šéfy zemí Organizace Smlouvy o kolektivní bezpečnosti (ODKB), kteří slíbili vyslat do země jednotky. První ruští výsadkáři jsou již na místě. Ruští představitelé se kvůli vyhrocené situaci na východě Evropy chystají debatovat se zástupci Spojených států či Severoatlantické aliance, Evropská unie však do jednání zapojena není. Unijní činitelé to přičítají zejména nejednotnému postoji EU jak k Moskvě, tak v rámci společné obranné politiky. Podle šéfa unijní diplomacie Josepha Borella ruské kroky vedly k „vážnému zhoršení bezpečnostní situace v Evropě“.

Jaké jsou ruské záměry na východě Evropy? Pokud diplomacie selže, je válka s Ruskem reálným scénářem? Je EU obcházena v otázce řešení napětí na ukrajinských hranicích? O co přesně usiluje Moskva ve vztahu k Česku a dalším státům střední a východní Evropy? Jaký je možný vývoj situace v Kazachstánu a jak se to dotkne nás? Stává se prezident Putin více nepředvídatelným? Mělo by Česko v případě vstupu Ruska na Ukrajinu mobilizovat armádu? Je Evropa připravena na další eskalaci situace? Jaké jsou bezpečnostní mechanismy v Evropě a jak by měla EU reagovat?

Pozvání přijali:

Petra Procházková, novinářka, Deník N

Lenka Víchová, ukrajinistka

Marek Ženíšek, předseda zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa online: Fakta a mýty o Zelené dohodě – jsou její cíle příležitostí, nebo hrozbou?

15. 2. 2022, online

Díky intenzivním výzvám odborné i laické veřejnosti se téma klimatických změn, udržitelnosti a ekologické transformace stává jedním z nejpálčivějších témat diskutovaných na národní i globální úrovni. Státy i nadnárodní organizace se postupně zavazují, podobně jako EU, podniknout kroky v oblasti snižování emisí a využívání obnovitelných zdrojů energie. Právě Zelená dohoda pro Evropu a její balíček opatření „Fit for 55“ obsahují návrhy na konkrétní kroky, díky kterým by EU měla dosáhnout do roku 2030 až 55% snížení emisí a do roku 2050 klimatické neutrality. Ambice na uskutečnění takových cílů však stojí i padají na ochotě členských států, jakož i občanů Evropské unie, implementovat tyto návrhy. Míru pochopení pro téma ekologie a klimatu však velmi ovlivňují hojně šířené mýty a dezinformace, které v opatřeních vidí záminku pro zničení tradičních hodnot, snížení životní úrovně běžných občanů, eko-fanatismus, apod. V českém prostředí je tak téma klimatu vhodným prostředkem pro rozvíření euroskepticismu a konspiračních teorií, které budí u části veřejnosti silnou skepsi a podezřívavost k těmto ekologickým cílům EU a transformačním změnám.

Mají čeští občané dostatečné povědomí o Zelené dohodě a balíčku „Fit for 55“ a jak by měly veřejné instituce i média srozumitelným způsobem komunikovat veřejnosti tato témata? Jsou pro českou veřejnost otázky zmírňování změn klimatu vůbec důležité? Jaké dezinformace kolují o EU a klimatické změně na českých dezinformačních webech a sociálních sítích? Odkud přicházejí dezinformace v českém online prostředí? Jak je poznat a jak s nimi bojovat?

Pozvání přijali:

Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs, ČEZ

Ladislav Miko, Generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin, Evropská komise

Ondráš Příbyla, zakladatel, Fakta o klimatu

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa online: Ruská agrese na Ukrajině – dokážeme zastavit Putina?

2. 3. 2022, online

Ve čtvrtek 24. února napadla ruská vojska Ukrajinu. Na jejím území útočí na města i důležitou infrastrukturu a četné útoky bohužel míří také na civilní obyvatelstvo. V reakci na tento krok spolu země Evropské unie a členové NATO koordinují postup, který má cíl odradit Vladimira Putina od pokračování ve válce. Podpora Ukrajině se momentálně projevuje především dodávkami zbraní a ekonomickými sankcemi zasahujícími ruskou ekonomiku. Ekonomické sankce zahrnují vyřazení Ruska z mezinárodního systému SWIFT nebo zmrazení rezerv ruské centrální banky. Tato opatření už zaznamenala první účinky, kdy jejich následkem výrazně oslabil kurz rublu. Někteří ekonomové pak očekávají postupné zhroucení ruského trhu.

Jaké dopady budou mít společné kroky zemí EU a NATO na Rusko? Jsou dodávky zbraní dostatečné nebo by se mělo přistoupit i k přímé vojenské podpoře? Mohou ekonomické sankce v tuto chvíli nějakým způsobem pomoci Ukrajině nebo se jedná spíše o krok, který se projeví až v dlouhodobějším hledisku? Je zhroucení rublu a celého ruského trhu reálné? Jak může současnou ekonomickou situaci Ruska ovlivnit Čína? A jak tyto sankce pocítí ruští obyvatelé?

Pozvání přijali:

Věra Jourová, místopředsedkyně Evropské komise, komisařka pro hodnoty a transparentnost

Miroslav Karas, ředitel studia Ostrava České televize, bývalý zpravodaj v Moskvě

Moderátor: **Martin Vokálek**, výkonný ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Budoucnost evropské energetiky – jak zajistit stabilní a čisté zdroje energie bez Ruska?

21. 3. 2022, online

Ruská invaze na Ukrajinu mimo jiné ještě více rozdmýchala otázku o energetické bezpečnosti ČR a EU a o budoucnosti energetiky u nás. Zemní plyn sice tvoří momentálně jen asi 16 % energetického mixu Česka, dominantní podíl tvoří společně jádro a uhlí (zhruba 80 %) a roste i podíl obnovitelných zdrojů. Zásadním problémem je však skutečnost, že většina plynu spotřebovávaného u nás pochází právě z Ruska. Bezprostřední zastavení zásobování ruským plynem by tedy představovalo pro naši ekonomiku i ceny energií závažný problém, na který je však potřeba se urychleně připravit. Současná bezpečnostní situace navíc ukazuje na nutnost co nejdříve diverzifikovat energetické zdroje, tedy zabezpečit dodávky energií z různých regionů a zemí tak, aby se zamezilo přílišné závislosti na Rusku. Ve veřejné debatě se také objevují názory, že by se mohla dočasně zvýšit těžba uhlí, čímž by některé státy mohly pokrýt případné výpadky zdrojů.

Je úplné nebo i částečné zastavení ruských dodávek plynu do Česka a Evropské unie reálnou možností? Jaké dopady by to mělo na naši energetickou bezpečnost? Jak velký další růst cen energií můžeme v tomto případě očekávat? Jak by měly státy EU reagovat a pomoci domácnostem i průmyslu předpokládané zvýšení zvládnout? Může znamenat případné dočasné zvýšení těžby uhlí návrat k fosilním palivům a konec klimatických ambicí EU? Nebo může naopak aktuální problematická situace ještě více urychlit energetickou transformaci?

Pozvání přijali:

Jiřina Jílková, profesorka, Fakulta sociálně ekonomická, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Luděk Niedermayer, poslanec Evropského parlamentu, TOP 09, EPP

Ondráš Příbyla, zakladatel, Fakta o klimatu

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa online: Ukrajinské ženy s dětmi na útěku před válkou – jak můžeme pomáhat?

28. 3. 2022, online

Ruská invaze na Ukrajinu s sebou nepřináší pouze nevyprovokovaný a neospravedlněný vojenský útok na civilisty, ale také humanitární krizi. Ruská agrese na Ukrajině způsobila největší uprchlickou vlnu v Evropě od dob druhé světové války. Od začátku ruského útoku opustilo Ukrajinu již přes dva miliony lidí, kdy více než polovinu z nich dle UNICEF tvoří nejzranitelnější skupina obyvatel – děti. Nejen děti, ale i ženy hledají útočiště před válkou v Evropě, nejčastěji v zemích Visegrádské čtyřky. Od začátku války Polsko přijalo přes 1,2 milionů uprchlíků, české hranice poté překročilo více než 150 000 uprchlíků, kteří jsou následně umísťováni v uprchlických centrech. Česko také na pomoc Ukrajině pravidelně vypravuje humanitární vlaky ve spolupráci s Člověkem v tísní. Solidarita se zvedla i napříč českými občany, kteří na pomoc Ukrajině vybrali rekordních 1,5 miliardy korun, a pomáhají i další členské státy EU. Rada EU mimo jiné aktivovala směrnici o dočasné ochraně, která zaručuje okamžitou pomoc Ukrajincům prchajícím před ruskou invazí ve všech členských státech EU. Amnesty International však upozorňuje na její omezený obsah, jelikož EU by měla zajistit všem uprchlíkům před současnou válkou stejnou pomoc. Zároveň i v ČR, kde vláda z důvodu náporu ukrajinských uprchlíků vyhlásila nouzový stav, dochází na některých místech logistické a ubytovací kapacity pro ukrajinské občany, kteří k nám prchají před válkou.

Změní válka na Ukrajině pohled na uprchlíky v EU, zejména v Česku? Nenastavila Rada EU dvojí metr solidarity tím, že směrnice o dočasné ochraně se vztahuje pouze na uprchlíky ukrajinské národnosti? Jsou Evropská unie a především státy střední Evropy, tedy i Česko, připraveny ustát nápor uprchlíků, kterých může dle OSN být až okolo 4 miliónů? Jaká má současná migrační krize rizika a kdy lze čekat největší nápor uprchlíků? Jak by mohly členské státy EU zapojit Ukrajince na pracovní trh a jaké možnosti mají Ukrajinci u nás? Jak plánuje Česko začlenit ukrajinské děti do vzdělávacího systému tak, aby se necítily utlačovány? Jaká pomoc našich občanů je nyní nejpotřebnější a co bychom naopak dělat neměli?

Pozvání přijali:

Barbora Antonová, aktivistka; ředitelka, Ženský spolek Vesna

Vít Šimral, radní, Magistrát hlavního města Prahy

Kateřina Wolfová, vedoucí oddělení, Generální ředitelství pro migraci a vnitřní věci, Evropská komise

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Digitální balíček EU – jak se dotkne online služeb v Evropě?

31. 3. 2022, online

Stále sílící pozice technologických firem je v současné době velmi diskutovaným tématem. Evropská unie se tak v rámci digitální agendy rozhodla aktualizovat svá pravidla v oblasti digitálních technologií. Nová legislativa by měla upřednostnit zájmy uživatelů nad zájmy technologických společností. Navrhované změny například zakazují cílenou reklamu na děti nebo nabízejí uživatelům větší kontrolu nad údaji, které poskytují dalším stranám. Nová pravidla by také zakazovala velkým společnostem upřednostňovat své vlastní služby na úkor jiných. Tento krok by měl snížit náklady uživatelů díky zajištění větší nabídky služeb a zároveň posílit pozici malých a středních firem na trhu. Na české společnosti by nová legislativa měla mít pozitivní vliv, jelikož žádná z tuzemských firem pravděpodobně nemá tak dominantní pozici na trhu, aby ji uvedená pravidla omezovala. Technologickým gigantům, pocházejícím většinou z USA, se však digitální regulace EU obecně nelíbí a například šéf sítě Facebook nebo Instagram Mark Zuckerberg se již nechal slyšet, že zvažuje zrušení svých služeb na území Evropy.

Jaký dopad může mít nový digitální balíček EU na evropský trh? Omezí nová legislativa moc technologických gigantů na trhu? Může vzrůst pozice českých technologických společností? Co by připravované změny reálně znamenaly pro uživatele? Hrozí opravdu situace, že Evropané ztratí možnost používat Facebook či Instagram? Nebudou nová pravidla omezující cílenou reklamu nebo propagaci vlastních služeb ve výsledku znamenat zvýšení cen pro uživatele? A měl by se internet vůbec nějakým způsobem regulovat?

Pozvání přijali:

Michal Feix, externí konzultant, Seznam.cz

Viola Fieberová, vedoucí oddělení služeb informační společnosti, Odbor digitální ekonomiky a chytré specializace, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Marcel Kolaja, poslanec Evropského parlamentu, Piráti, skupina Zelených/Evropské svobodné aliance

Eva Pavlíková, výkonná ředitelka, Česko.Digital

Moderátorka: **Helena Truchlá**, České zájmy v EU

Café Evropa online: Budoucnost společné zemědělské politiky – kdo z ní bude profitovat?

25. 4. 2022, online

Evropská unie koordinuje zemědělskou politiku svých členských států již od 60. let. Společnou zemědělskou politikou se snaží podpořit produkci, zvýšit kvalitu potravin, chránit životní prostředí a také zabránit migraci lidí do měst. To dělá především pomocí dotací udělovaných zemědělcům nebo zemědělským podnikům. Tyto dotace postupem času klesají, stále však tvoří více než třetinu celkového rozpočtu EU. Unie se také v rámci snahy o uhlíkovou neutralitu přesouvá v čím dál větší míře od konvenčního zemědělství k tomu ekologickému. Jejím cílem počítá s tím, že do roku 2030 by měla být čtvrtina evropského zemědělství v ekologickém režimu. V současné době totiž zemědělství tvoří asi 10 procent celkových emisí v EU. Česká republika se v podílu ekologicky obdělávané půdy umísťuje nad průměrem EU, tento trend však v posledních letech stagnuje. Konvenční systém zemědělství navíc díky úspornému procesu nabízí zákazníkům levnější potraviny. A i když zájem o biopotraviny v ČR roste, na celkové spotřebě mají ekologické produkty stále jen zanedbatelný podíl.

Je zvyšující se podpora ekologického zemědělství krok správným směrem? Jak nastavit ekoschéματα pro období 2023-2027 tak, aby motivovala zemědělce hospodařit udržitelně? Jak může společná zemědělská politika pomoci udržitelnému hospodaření v lesích? Má tato podpora šanci změnit stagnující trend ekologického zemědělství v ČR? Neztratí evropské podniky schopnost konkurovat těm mimoevropským? Jaký bude dopad nové zemědělské politiky na české občany? Nezpůsobí tento krok zvýšení cen potravin? Je možné navýšit v ČR podíl biopotravin ve veřejném stravování bez zvýšení cen, tak jako se to povedlo v jiných zemích? Má vůbec cenu v České republice více podporovat ekologické zemědělství i přes nepříliš vysoký zájem občanů o biopotraviny? Nebo existuje naopak šance, že se se zvýšenou produkcí cena ekologických produktů sníží?

Pozvání přijali:

Jan Doležal, prezident, Agrární komora ČR

Petr Jílek, náměstek ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání, Ministerstvo zemědělství ČR

Michal Nekvasil, Generální ředitelství pro oblast klimatu, Evropská komise

Kateřina Urbánková, manažerka svazu, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců

Veronika Vrecionová, poslankyně Evropského parlamentu, ODS/ skupina Evropských konzervativců a reformistů

Moderátorka: **Helena Truchlá**, České zájmy v EU

Café Evropa: 18 let Česka v EU – jak dospělo naše členství v Evropské unii?

9. 5. 2022, Praha

1. května uplynulo 18 let od momentu, kdy se Česko společně s dalšími devíti státy stalo členem Evropské unie. Členství v EU nabízí řadu benefitů, například volný pohyb v rámci Schengenského prostoru, možnosti mobility díky programu Erasmus+ či dlouhodobý ekonomický růst, z nemalé části podpořen značným množstvím finančních prostředků plynoucích do Česka z rozpočtu EU. Díky členství v EU se Česko podílí také na jejím rozhodování a má příležitost spoluvytvářet pravidla největšího trhu na světě. A díky letošnímu předsednictví v Radě EU bude Česko v samém centru rozhodování o prioritách a dalším směřování EU. Předsednictví se Česko ujme již 1. července a bude tak velkou součástí formování evropské reakce na válku na Ukrajině, ale i na další krize a výzvy, které nás čekají.

Co jsou největší přínosy členství Česka v EU? Jak se Česko změnilo od vstupu do EU a jak hodnotíte její dosavadní působení v EU? Jak přispělo členství v EU k ekonomickému růstu Česka? Na co by se EU měla zaměřit v budoucnu? Jak by z členství v EU mohlo Česko těžit ještě víc? Kdy se dočkáme přijetí eura? Jaké jsou iniciativy EU, které podporují a nabízejí příležitosti pro mladé lidi? A může české předsednictví zásadním způsobem přispět k lepšímu povědomí Čechů o fungování EU?

Pozvání přijali:

Štěpán Černý, náměstek pro řízení sekce pro evropské záležitosti, Úřad vlády ČR

Luděk Niedermayer, poslanec Evropského parlamentu, TOP 09, klub Evropské lidové strany

Mikuláš Peksa, poslanec Evropského parlamentu, Piráti, skupina Zelených/Evropské svobodné aliance

Aneta Zachová, šéfredaktorka, Euractiv.cz

Moderátorka: **Veronika Sedláčková**, Český rozhlas

Café Evropa v regionech: Budoucnost lesů na Vysočině – poučili jsme se z kůrovcové kalamity?

17. 5. 2022, Jihlava

Procházka po lesích Vysočiny dnes nezřídka nabízí neradostný obrázek. Opakuje se zde tragédie, kterou známe z řady jiných částí Česka. Doslova před očima mizí nejen jednotlivé stromy, ale celé porosty. Nepůvodní smrkové lesy, oslabené dlouhými suchy, se nedokáží ubránit kůrovci. Dílo zkázy pak dokonávají silné větry, které vyvracejí, lámou či ohýbají přeživší stromy. Někde tak narážíme na nekonečné řady smutných pahýlů suchých stromů, jinde na rozsáhlé holiny nebo na celé lesy, z nichž zůstala jen prázdná „skořápka“ okrajových stromů – a nakonec mizí i ta. A nejen to. Slunce odhalenou půdu vysouší v prach, mění se vodní režim, hrozí eroze. Návštěvníci marně bloudí krajinou, z níž zmizely stromy s turistickými značkami, a silnice jsou ničeny kolonami kamiónů se dřevem. V některých částech Vysočiny již můžeme hovořit doslova o katastrofě: snahy o opětovné zalesnění končí bezúspěšnými řadami uschlých sazenic.

Dle výpočtu think-tanku CZECH FOREST napadl kůrovec v Česku za loňský rok 15-20 milionů kubických metrů stromů a způsobil škody ve výši 11,6 miliardy korun. Na Vysočině objem vytěžených stromů nakažených kůrovcem dosáhl v minulém roce 1,2 milionu kubických metrů. Kromě Česka se s kůrovcovou kalamitou v posledních letech potýkaly též Rakousko, Německo, Slovensko, Polsko či Švédsko. V sousedním Německu bylo během kalamity v roce 2020 poškozeno kůrovcem rekordních 43 milionů kubických metrů.

Je situace opravdu tak děsivá a jaká čeká lesy Vysočiny budoucnost? Jaký je současný stav lesních porostů v různých částech Vysočiny? Jaké okolnosti a příčiny k současnému stavu vedly – a za které z nich může člověk? Jaké následky katastrofa má pro přírodu, zvěř i člověka? Lze na celé situaci najít i nějaká pozitiva? Poučili jsme se z ní? Změní se do budoucna náš vztah k lesům a krajině? Co by vlastníci lesů měli dělat pro obnovu svých porostů, co z toho dělat dokáží, a bude to stačit? Jak by měly vypadat lesy na Vysočině v budoucnu, za deset, za sto let? Jak může pomoci stát či Evropská unie a její environmentální politika, zvláště takzvaná Zelená dohoda pro Evropu?

Pozvání přijali:

Jaromír Bláha, expert na ochranu lesů a divoké přírody, Hnutí Duha

Jitka Meňházová, akademická pracovnice, Lesnická a dřevařská fakulta, Mendelova univerzita v Brně

Jan Sovák, lesní rada, KINSKÝ Žďár, a.s.

Moderátor: **Martin Vokálek**, výkonný ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Maďarsko a EU – jak se vyvíjejí vztahy mezi Brusel a Budapeští?

26. 5. 2022, online

Jednoznačné vítězství v maďarských parlamentních volbách získala konzervativní strana Fidesz premiéra Viktora Orbána, která zároveň posílila ústavní většinu. Vítězství Fideszu umožňuje premiéru Orbánovi dokončit plánované ústavní změny, které jsou v rozporu se základními principy liberální demokracie. V návaznosti na povolební situaci oznámila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová zahájení disciplinárního řízení s Maďarskem, jehož následkem by mohlo být pozastavení čerpání peněz z unijních fondů. Tento bezprecedentní mechanismus byl v Evropské unii zaveden v roce 2021 jako tzv. režim podmíněnosti. Maďarsko by tak mohlo přijít o miliardy eur z fondů EU, které maďarská ekonomika akutně potřebuje. Maďarsko je také kritizováno za Orbánův vliv na svobodná média, která sehrávají stěžejní roli v parlamentních volbách již od premiérova prvního vítězství v roce 2010. Provládní média představují více než 80 % maďarského mediálního trhu, která jsou charakteristické propagandistickými praktikami a odmítáním opozičních zástupců. Naopak nezávislí novináři jsou vystavováni obstrukcím ze strany vlády a očerňujícím kampaním. Světový index svobody tisku zařadil Maďarsko v roce 2021 na 92. místo, což je pokles z jeho 23. pozice oproti roku 2010.

Jaký další postup můžeme očekávat ze strany EU při zavádění nového finančního mechanismu? Jaké důsledky přinese režim podmíněnosti pro politické směřování Maďarska a jeho zahraniční politiku? Je Maďarsko schopné nahradit chybějící příjmy z fondů, které dosahují až 7,2 miliard eur? Do jaké míry je maďarská zahraniční politika ovlivněna ruskou agresí a válkou na Ukrajině? Můžeme po vzoru Velké Británie očekávat odchod Maďarska.

Pozvání přijali:

Pavλίna Janebová, ředitelka pro výzkum, Asociace pro mezinárodní otázky

David Smoljak, předseda Výboru pro záležitosti Evropské unie, Senát Parlamentu České republiky

Kateřina Zichová, redaktorka, Euractiv.cz

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Café Evropa online: Rozšiřování EU – kdy se země západního Balkánu dočkají svého členství v Unii?

7. 6. 2022, online

Již několik měsíců se média a evropští politici intenzivně věnují dopadům válečného konfliktu na Ukrajině. V důsledku toho byla pozornost vůči některým jiným státům v sousedství EU odsunuta do pozadí, což se týká i zemí západního Balkánu s kandidátským statutem na členství EU – Albánie, Černé Hory, Severní Makedonie a Srbska. Integrační proces a příprava těchto států na členství v EU trvá již řadu let, prozatím ale bez větších výsledků a perspektivy brzkého přijetí. V souvislosti s válkou na Ukrajině se navíc objevily obavy z možné destabilizace tohoto regionu. Toto se týká zejména silného vlivu Ruska v Srbsku a rostoucího napětí v Bosně a Hercegovině, které by mohlo negativně ovlivnit celý region. Na důležitost stability těchto států pro EU nedávno upozornil také rakouský kancléř Karl Nehammer, který zároveň apeloval na vládu Petra Fialy, aby se Česká republika během svého předsednictví na tyto státy zaměřila.

Jakým způsobem proměnila válka na Ukrajině přístup EU k zemím západního Balkánu? Dojde pod vlivem současných událostí k proměně procesu rozšiřování EU? V jakém časovém horizontu by bylo přistoupení zemí západního Balkánu reálné? Jaké překážky stojí těmto zemím v cestě ke členství v EU? Jaký dopad by případné rozšíření mělo na fungování EU?

Pozvání přijali:

Vladimír Bilčík, poslanec Evropského parlamentu, SPOLU – občianska demokracia, Evropská lidová strana (EPP)

Žiga Faktor, vedoucí bruselské kanceláře, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Janina Hřebíčková, velvyslankyně ČR v Černé Hoře

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa online: Potravinová bezpečnost a válka na Ukrajině

21. 6. 2022, online

Podle Světového potravinového programu OSN se za posledních pět let zvýšil počet lidí, kteří mají tak špatný přístup k potravinám, že je bezprostředně ohrožen jejich život nebo živobytí ze 108 na 193 milionů. Mezi hlavní příčiny potravinové krize patří extrémní výkyvy počasí v podobě vln veder a záplav a ekonomické šoky související s pandemií COVID-19. Téma globální potravinové bezpečnosti přinesla do popředí také aktuální ruská invaze na Ukrajinu. Ta urychlila trend zvyšování cen potravin, které již v roce 2021 byly vyšší než za posledních deset let. Ruská agrese odhalila vzájemnou propojenost a slabosti globálních potravinových systémů, což má vážné důsledky pro celosvětovou potravinovou bezpečnost. Významná část ukrajinské produkce potravin je v současné době vyřazena ze světových trhů. Ukrajina tradičně vyváží 52 % světového slunečnicového oleje, tedy nejvíce na světě, a nezanedbatelné množství kukuřice, pšenice nebo řepky. Rusko však zničilo a zablokovalo několik ukrajinských přístavů podél Černého moře, čímž blokuje ukrajinský vývoz. V současné době také zabavuje Rusko na okupovaných územích Ukrajiny kromě zemědělských strojů i zásoby obilí, jehož značnou část Ukrajina vyváží. Svě vlastní exportní zásoby potravin využívá Rusko jako formu vydírání, kdy zadržuje dodávky za účelem zvýšení cen nebo získání politické podpory.

Jakým způsobem může EU dojít k prevenci a předvídání příčin potravinových krizí? Jaké strukturální změny by země EU měly podporovat? Jak se k současné situaci staví skupina G7? Jak bojovat proti protekcionistickým opatřením, které v souvislosti se současným nedostatkem potravin některé země zavádějí? Dá se předpokládat, že stejně jako v minulosti přijdou nepokoje v souvislosti s nedostatkem potravin? Jak jim čelit? Lze očekávat další migrační vlnu a jakým způsobem by na ní měla EU reagovat? Jakým způsobem lze donutit Rusko zastavit blokádu Černého moře? Jak je na tom Evropa/Česká republika v rámci potravinové bezpečnosti?

Pozvání přijali:

Hynek Roubík, vědecký pracovník, Česká zemědělská univerzita v Praze

Monika Tóthová, ekonomická expertka, Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa: České předsednictví v Radě EU – co čeká EU pod českým vedením?

23. 6. 2022, Praha

1. července převezme Česko od Francie na půl roku štafetu předsednictví v Radě Evropské unie. Česká vláda tak bude díky tomu v průběhu následujících šesti měsíců značným způsobem ovlivňovat agendu jednání v rámci Rady EU. České předsednictví je tedy velkou příležitostí k prosazení českých zájmů v oblasti evropských politik a nastolování témat, která jsou pro českou vládu důležitá. Obsahovou stránku předsednictví do značné míry koordinuje Česko mimo jiné s Evropskou komisí, Francií a Švédskem, které od Česka předsednictví převezme začátkem příštího roku. Dle vyjádření ministra pro evropské záležitosti Mikuláše Beka by se česká vláda chtěla zaměřit na zvládnutí uprchlické krize, poválečnou obnovu Ukrajiny, energetickou bezpečnost, posilování evropských obranných kapacit, strategickou odolnost evropské ekonomiky a odolnost demokratických institucí.

Zvládne Česko během svého předsednictví tyto priority naplnit? Kterou z priorit by měla vláda upřednostnit? Jsou zvolená témata dostatečně ambiciózní, či jsou naopak spíše mimo možnosti a schopnosti české vlády? Jak se na předsednictví podepíše značně zredukovaný rozpočet na jeho přípravu? Jak vysokou laťku naší vládě nastavilo první předsednictví ČR v roce 2009 a v jakých hlavních ohledech se bude to letošní lišit? Jaká další témata by měla ČR během předsednictví akcentovat? A jak se dotkne předsednictví občanů? Je téma předsednictví dostatečně a správně komunikováno široké veřejnosti?

Pozvání přijali:

Mikuláš Bek, ministr pro evropské záležitosti, Vláda ČR

Tomáš Petříček, ředitel, Progresivní analytické centrum, bývalý ministr zahraničních věcí ČR

Milena Vicenová, Technologická agentura ČR, bývalá velvyslankyně ČR v Bruselu

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa: Projev o stavu Unie – co čeká EU v současné nelehké době?

14. 9. 2022, Praha

Projev o stavu Evropské unie je každoroční vystoupení předsedy či předsedkyně Evropské komise na plénu Evropského parlamentu a následná debata s europoslanci mapující dosavadní činnosti a vývoj v EU a vytyčující další směřování. Letošním klíčovým tématem bude zejména ruská agrese na Ukrajině a s ní spojená bezpečnostní i ekonomická rizika a otázky budoucnosti Evropy. EU aktuálně čelí jedné z největších mezinárodních krizí, kdy v důsledku války Ruska na Ukrajině došlo k odhalení dlouhodobějších problémů. Jedním z cílů Unie by mělo být zlepšení koordinace politiky soudržnosti a nových nástrojů EU tak, aby byla umožněna pružnější reakce na nové výzvy, jako je energetická krize, klimatická krize nebo zajištění potravinové bezpečnosti či zvládnutí mimořádných situací spojených se zdravotnickými riziky.

Jak se válka Ruska proti Ukrajině dotýká přímo Evropanů a jaké jsou jejich reakce? Jak by měla Evropská unie řešit hrozby v oblasti energetické bezpečnosti? Jak zajistit, aby evropský potravinový systém v budoucnu obstál vůči potenciálním rizikům a krizím? Jsou klimatické cíle z hlediska času a soudržnosti členských států skutečně realizovatelné?

Pozvání přijali:

Markéta Boubínová, redaktorka, Deník N

Jaroslav Bžoch, poslanec Parlamentu ČR, místopředseda Výboru pro evropské záležitosti, ANO

Igor Blahušiak, ředitel, Odbor komunikace o evropských záležitostech, Úřad vlády ČR

Marcel Kolaja (online), poslanec Evropského parlamentu, Piráti, skupina Zelených/Evropské svobodné aliance

Monika Ladmanová, vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR

Moderátor: **Ondřej Houska**, Hospodářské noviny

Café Evropa online: Dodávky a zásoby plynu pro Evropu – budeme mít v zimě čím topit?

22. 9. 2022, online

Invaze Ruska na Ukrajinu má pro Evropu kromě bezpečnostního hlediska značný dopad také v energetické oblasti. V reakci na protiruské unijní sankce uvalené po invazi se totiž Rusko rozhodlo výrazně omezit množství plynu putujícího do Evropy. Země EU jsou však na ruském plynu závislé v průměru z více než 40 procent, v případě Česka se pak jedná téměř o úplnou závislost. S blížící se zimou se tak členské země musí potýkat s otázkou, jak zabezpečit dostatečné množství plynu pro potřeby domácností i průmyslu. Česko se z tohoto důvodu rozhodlo pronajmout dodatečné zásobníky plynu v Nizozemsku a také se snažilo zajistit si dovoz plynu z jiných zemí, například z Kataru. Pod českým předsednictvím v Radě EU také vzešel plán evropské solidarity, jehož cílem je dobrovolné snížení spotřeby plynu členských zemí o 15 % ve srovnání s předchozími roky. Omezené množství plynu proudícího do Evropy má za následek také raketový růst cen energií, které jsou několikanásobně vyšší než v předchozích letech. Nejistota, zda bude v zimě čím topit a vysoké ceny energií se tak stávají jednou z velkých obav občanů pro nadcházející měsíce.

Dokáže si Česká republika sama zajistit dostatečné množství zemního plynu pro potřeby domácností a průmyslu? Bude nutné omezit vytápění během zimních měsíců? Je reálné, aby nedostatek plynu negativně postihl český průmysl? Snižuje Česká republika, potažmo celá Evropská unie, svou závislost na ruském plynu? Jak efektivní může být systém evropské solidarity, pokud bude fungovat na dobrovolné bázi? Jaký vývoj může nadále mít cena energií? Pomůže vláda nějakým způsobem občanům, které postihne výrazné zdražení energií? Mohou sami občané udělat něco pro to, aby za energie platili méně?

Pozvání přijali:

Martin Jirušek, odborný asistent, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Lenka Kovačovská, expertka na energetiku, bývalá výkonná ředitelka Českého plynárenského svazu

Luděk Niedermayer, poslanec Evropského parlamentu, TOP 09, EPP

Moderátorka: **Helena Truchlá**, České zájmy v EU

Café Evropa online: 35 let s programem Erasmus – proč se vyplatí jet na zkušenou do zahraničí?

13. 10. 2022, online

Vzdělávací program Erasmus slaví letos své 35. výročí. Od jeho spuštění se do mezinárodních výměn a projektů zapojilo zhruba 12 milionů lidí, přičemž Evropská komise očekává, že do roku 2027 využije této příležitosti dalších 10 milionů. Česká republika se do Erasmu poprvé zapojila v roce 1998 a od té doby s ním do zahraničí vycestovalo již více než 350 000 lidí. Nejedná se přitom jen o vysokoškoláky, na které byl program z počátku zaměřen. Na vzdělávací pobyty různého typu jezdí také středoškoláci, učni nebo mladí lidé, kteří nestudují. Příležitosti k profesnímu rozvoji využívají rovněž zaměstnanci vzdělávacích institucí či kulturních a neziskových organizací.

Proč se vyplatí jet na zkušenou do zahraničí? Jaké jsou výhody programu Erasmus+ oproti jiným studijním programům v zahraničí? Kdo všechno může s Erasmem vyjet? Jaké zkušenosti mají čeští účastníci studijních pobytů? Kolik peněz poskytuje Evropská komise na mezinárodní projekty? A jak program ovlivnila pandemie?

Pozvání přijali:

Tomáš Novotný, člen mezinárodní Sítě Euroučňů, absolvent studijních pobytů Erasmus+ v Irsku a ve Španělsku

Veronika Rojová, viceprezidentka národní sekce Erasmus Student Network, absolventka studijního pobytu Erasmus+ ve Švédsku

Michal Uhl, ředitel Domu zahraniční spolupráce

Moderátor: **Luboš Palata**, Deník.cz

Hospoda Evropa: Přijďte si povídat o stavu současné Evropy!

14. 10. 2022, Rostoky u Prahy

Hospoda Evropa je série debat pořádaných neformálním způsobem v hospodách či kavárnách, při kterých si odborníci na evropské záležitosti povídají s místními občany a řeší s nimi aktuální problémy, které se v Evropské unii a potažmo v celé Evropě objevují. V rámci těchto debat mohou účastníci diskutovat o svých postojích a také jsou jim zodpovídaný jejich otázky, které je zajímají. Diskuze nemají žádnou pevnou strukturu, probírají se především témata na základě přání přítomných hostů. Mezi často probíranými oblastmi se většinou objevuje například energetická krize spojená s ruskou agresí na Ukrajině, Green Deal, současná vysoká inflace a s ní související zdražování, přijetí eura nebo obecnější otázky týkající se samotného fungování EU.

Pozvání přijali:

Martin Svášek, tiskový atašé, Zastoupení Evropské komise v ČR

Aneta Zachová, šéfredaktorka, Euractiv.cz

Moderátor: **Martin Vokálek**, výkonný ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Hospoda Evropa: Stavte se na jedno! Řeč bude o Evropě, jak ji vidíte vy.

3. 11. 2022, Kytín

Hospoda Evropa je série debat pořádaných neformálním způsobem v hospodách či kavárnách, při kterých si odborníci na evropské záležitosti povídají s místními občany a řeší s nimi aktuální problémy, které se v Evropské unii a potažmo v celé Evropě objevují. V rámci těchto debat mohou účastníci diskutovat o svých postojích a také jsou jim zodpovídaný jejich otázky, které je zajímají. Diskuze nemají žádnou pevnou strukturu, probírají se především témata na základě přání přítomných hostů. Mezi často probíranými oblastmi se většinou objevuje například energetická krize spojená s ruskou agresí na Ukrajině, Green Deal, současná vysoká inflace a s ní související zdražování, přijetí eura nebo obecnější otázky týkající se samotného fungování EU.

Pozvání přijali:

Martin Svášek, tiskový atašé, Zastoupení Evropské komise v ČR

Magdaléna Davis, bývalá starostka Mníšku pod Brdy, spolupředsedkyně Strany zelených

Moderátor: **Martin Vokálek**, výkonný ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM

Café Evropa online: Dezinformace – kdo je šíří a proč?

7. 11. 2022, online

Dezinformace jsou v posledních letech hojně diskutovaným tématem. Šířením nepravdivých informací, které budí mnoho emocí, se zúčastněné strany snaží ovlivnit myšlení společnosti ve svůj prospěch. Za počátek jejich rapidního šíření je často označováno období okolo ruské anexe Krymu. Od té doby se dezinformace staly neoddělitelnou součástí všech zásadních politických témat. Zaznamenat jsme je mohli po celém světě, a to například v souvislosti s pandemií koronaviru, volbami v USA nebo v případě ruské invaze na Ukrajinu. V posledních letech se tak objevuje čím dál více snah o boj proti dezinformacím. Evropská komise například letos ještě posílila svůj Kodex zásad boje proti dezinformacím z roku 2018, kterým se snaží například o větší ověřování faktů u informací v online prostředí. Česko v tomto ohledu například vytvořilo pozici Zmocněnce vlády pro média a dezinformace. Zároveň se snaží podpořit rozvoj kritického myšlení na školách za účelem umět dezinformace rozpoznat, neuvěřit jim a nešířit je dál. Odpůrci boje proti dezinformacím však argumentují cenzurou a ohrožením svobody slova, která je zahrnuta i v Evropské úmluvě o lidských právech.

Jak rozpoznat dezinformace a nešířit je dál? Co přesně dělá EU v boji proti dezinformacím? Jak se zorientovat ve světě, kde jsme mnohdy přehlčeni informacemi? Jak můžeme bojovat proti válečným dezinformacím? Kde jsou hranice cenzury a svobody projevu? Co jsou pozitivní a negativní Kodexu zásad boje proti dezinformacím? Jak můžeme ve školách nasměrovat děti ke kritickému myšlení? Co víc můžeme dělat ve školách, abychom ochránili budoucí generace proti nepravdivým zprávám?

Pozvání přijali:

Markéta Gregorová, poslankyně Evropského parlamentu, Piráti, skupina Zelených/Evropské svobodné aliance

Petra Mlejnková, odborná asistentka, Katedra politologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity

Dominik Presl, vedoucí analytické sekce, Oddělení strategické komunikace, Úřad vlády ČR

Moderátorka: **Kateřina Etrychová**

Café Evropa online: Ruská válka na Ukrajině – je evropská podpora Ukrajiny dostatečná?

7. 12. 2022, online

Válka na Ukrajině je jedním z nejsilnějších hybatelů politické mezinárodní scény již přes devět měsíců. Od prvních měsíců ruské invaze státy Evropské unie hledaly cestu, jak napadenou Ukrajinu podpořit a zároveň se přímo nezapojit do otevřeného vojenského konfliktu. Mimo sankční balíčky směřované na ruské obchodní aktivity, udělování víz i konkrétní jednotlivce, jejichž působnost ale nebyla okamžitá, se jako nejefektivnější cesta ukázaly dodávky těžké vojenské techniky a vojenského materiálu přímo ukrajinské armádě. Ostatní formy pomoci jako humanitární nebo finanční hrají rovněž důležitou roli. Česko na pomoc Ukrajině vydalo přibližně 17 miliard korun, z čehož 13 miliard tvořily nevojenské příspěvky jako humanitární dávky, zařízení ubytování pro uprchlíky z Ukrajiny nebo výdaje na zdravotnictví. V zářijovém proslovu o současném stavu Unie Ursula von der Leyen zmínila vojenskou podporu Ukrajiny a sankční balíčky proti Rusku jako jeden z hlavních úspěchů EU v roce 2022 a zároveň upozornila na nutnost pokračovat v těchto krocích i v následujícím roce. Zdůraznila, že konec ozbrojeného konfliktu je v nedohlednu, a tak by vlny solidární pomoci, dodávky zbraní i rozšiřování sankcí neměly polevovat. Na tyto konkrétní body se soustředí i Česko v rámci svého předsednictví v Radě EU.

Co vyjednávání a následné dodávání zbraní a další pomoci vypovídá o směřování jednotlivých členských států EU? Ovlivnila jednání ohledně příspěvků jejich vzájemné vztahy? Bude většina států EU ochotna i nadále přispívat ze svých rozpočtů na pomoc Ukrajině? Co se objevilo v dalším slibovaném sankčním balíčku, který byl projednáván 30. 9. 2022? Jaký byl rozdíl v přístupu EU a NATO k dodávkám zbraní? Jak se jednotlivá pomoc odráží v rozpočtech států i EU? Neohrozila ČR dodávkami vojenského materiálu Ukrajině svou vlastní obranyschopnost?

Pozvání přijali:

Martin Dvořák, náměstek ministra, Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Petra Gombalová Kyslingerová, vedoucí oddělení pro Ukrajinu, Evropská služba pro vnější činnost

Jan Šír, vědecký pracovník, Katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Lenka Víchová, ukrajinistka

Moderátor: **Luboš Palata**, Denik.cz

Café Evropa online: Zdražování v Evropě – jak zkrotit růst cen a udržet sociální smír?

12. 12. 2022, online

Neustále přetrvávající inflace a rostoucí ceny energií sužují státy celé Evropské unie a prohlubují tak ekonomický pesimismus. Po srpnovém zpomalení a po zářijovém překvapivém nárůstu o 0,8 % dosahuje nyní míra inflace, dle České národní banky, 15,1 %. Ke zvýšení cen došlo nejen v sektoru bydlení a energií, ale i v oblasti potravin či telekomunikací. Nejedná se jen o problém Česka, například inflace v Maďarsku dosáhla až na 20,1 % a všechny tři baltské státy musí řešit inflaci vyšší než 22 %. Tento růst se neprojevuje jen v tabulkách a číslech, nýbrž dopadá i na jednotlivce, a to především na ty z nižších sociálních tříd. V reakci na tuto situaci Česko v posledních měsících zasáhla vlna protivládních demonstrací, na kterých bylo hlavním tématem volání po cenové regulaci potravin, nájemného, energií a pohonných hmot. Mimo to se však na nich objevila i krajní pravicová hesla, nemluvě o sloganech žádající vystoupení z Evropské unie, NATO i OSN či vyhrožování odborů generální stávkou.

Nakolik je rekordní zdražování způsobené energetickou krizí? Postaví se k problematice EU společně, nebo je řešení na vládách jednotlivých států? Je vládní program „Deštník proti chudobě“ dostatečným řešením pro lidi existenčně ohrožené růstem cen? Postupuje česká vláda úměrně situaci, nebo se jí vymkla z rukou? Můžeme očekávat další radikální růst životních nákladů? A jak se zdražování promítne v občanské společnosti jednotlivých států?

Pozvání přijali:

Martina von Terzi, ekonomka, Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti, Evropská komise

Lucie Trlifajová, sociální antropoložka, Centrum pro společenské otázky, Sociologický ústav Akademie věd

Eva Zamrazilová, viceguvernérka, Česká národní banka

Moderátorka: **Helena Truchlá**, ředitelka, České zájmy v EU